

СЕКЦІЯ 20

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ВИЩИХ ВІЙСЬКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Керівники секції: полковник В.М. Кедрук;
Н.Б. Арсен'єва
Секретар секції: І.М. Ребрій

ВИЗНАЧЕННЯ ОСНОВНИХ ПРИНЦИПІВ МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ ОСОБОВОГО СКЛАДУ ПОВІТРЯНИХ СИЛ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

В.М. Кедрук

Командування Повітряних Сил Збройних Сил України

Мовна підготовка складається з комплексу узгоджених між собою планомірних і послідовних заходів навчального та тренувального характеру, спрямованих на вивчення особовим складом іноземних мов у обсязі, визначеному як необхідний для виконання посадових обов'язків та навчання за кордоном. В сучасних умовах міжнародного військового співробітництва необхідно будувати конструктивні взаємовідносини з провідними країнами та приводити ЗС України у відповідність до вимог їх стандартів. У зв'язку з цим, проблема мовної підготовки особового складу в контексті загальної підготовки до здійснення професійної діяльності набуває особливої актуальності. З цією метою наказом Міністром оборони України від 01.06.2009 року № 267 була затверджена нова Концепція мовної підготовки особового складу Збройних Сил України, яка спрямована на вдосконалення мовної підготовки особового складу ЗС України, приведення її у відповідність з міжнародними стандартами та сучасними потребами щодо забезпечення мовної взаємосумісності органів управління, частин та підрозділів Збройних Сил України з військовими формуваннями міжнародних організацій та країн-партнерів у рамках реалізації заходів міжнародного співробітництва та підготовки військ (сил). Концепція визначила основні принципи мовної підготовки особового складу, головні завдання щодо її вдосконалення, а також етапи та шляхи реалізації поставлених завдань. В свою чергу, подальший розвиток функціонування системи мовної підготовки у Повітряних Силах ЗС України обумовлений необхідністю підготовки визначених сил і засобів до здійснення антитерористичного забезпечення фінальної частини чемпіонату Європи з футболу в Україні у 2012 році та якісного проведення багатонаціональних навчань за участю підрозділів Повітряних Сил.

ПРОЦЕСУАЛЬНА МОТИВАЦІЯ ЯК ЕЛЕМЕНТ ЗАГАЛЬНОНАВЧАЛЬНОЇ МОТИВАЦІЇ КУРСАНТІВ У НАВЧАННІ ІНОЗЕМНИЙ МОВИ

Н.Б. Арсен'єва

Харківський університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба

Загальною метою викладання та вивчення іноземної мови у ВВНЗ є підготовка курсантів до ефективної комунікації у військово-професійному оточенні, тому комунікативні мовні компетенції, що формуються під час навчання, мають у подальшому ефективно використовуватись у професійній сфері. Перспективна мотивація, тобто усвідомлення віддаленої мети навчання, доволі часто є дуже слабкою і такою, що її важко підтримувати у курсантів на протязі усього періоду навчання. Форми та методи

навчання мають заціпати емоції та активізувати елементи мимовільного засвоєння. Процесуальна мотивація – це зацікавлення у виконанні конкретних навчальних дій, а зацікавлення є запорукою успіху. На кафедрі іноземних мов засоби процесуальної мотивації широко впроваджуються у навчальний процес. До таких засобів слід віднести виконання невеликих проєктів в малих групах під час одного заняття, з наступною презентацією в групі; спільне вирішення актуальних навчальних задач-завдань (task-based lessons). Найбільш ефективним засобом стимуляції креативної активності курсантів та підвищення процесуальної мотивації при навчанні іноземної мови на кафедрі вважається підготовка та проведення презентацій на задані теми, будь то наукова тематика або загальні теми, такі як «Україна і я», або «Моя професія – військовий», коли курсант має велике бажання донести важливу для нього інформацію, та має можливість порівняти свої вміння з досягненнями інших, даючи собі самооцінку.

ІНТЕНСИФІКАЦІЯ ПРОЦЕСУ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ВИЩІЙ ВІЙСЬКОВІЙ ШКОЛІ

П.П. Черник, к.політ.н., доц.

Академія Сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного

Вивчення іноземних мов у вищій військовій школі не відповідає новітнім вимогам. Україна веде активну миротворчу діяльність, однак у наших контингентах, ще й досі існує таке поняття як перекладач з англійської мови. Такий стан речей зумовлений хибним уявленням щодо іноземної мови в старій радянській школі, де акцент робився, на читацько-перекладацькі навички, а не на уміння спілкуватися. Також неправильним був розподіл бюджету часу на дисципліну, – дві години іноземної мови на тиждень вкрай мало. За дня зміни ситуації в Академії сухопутних військ у 2009 році успішно зrealізовано декілька кардинально нових підходів. Навчання курсанта здійснюється виключно інтенсивним методом. Бюджет часу використовується в термін двох років навчання. Підготовка розпочинається в другому семестрі другого курсу та закінчується в першому семестрі четвертого курсу відповідно. Шість годин занять на тиждень, під керівництвом викладача дають значно кращий результат. Застереження на користь того, що курсант за півтори року все забуде не витримує критики. Курсанти першого курсу навчання приходять до ВВНЗ з різним рівнем підготовки, що ускладнює подальше її вивчення та створює “дисбаланс фактичних знань” в групі. Дана перерва є своєрідним “зрівнювачем” потенційних можливостей курсанта, та створює рівні умови для вивчення іноземної мови. Важливо, що саме на “виході” навчання курсант повинен отримати необхідну мовну компетенцію, що сприятиме його службі вже як офіцера.

МЕТОДОЛОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНТЕНСИВНОГО КУРСУ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ВИЩІЙ ВІЙСЬКОВІЙ ШКОЛІ

А.В. Шумка, к.іст.н.; П.П. Черник, к.політ.н., доц.

Академія Сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного

Стосовно логіки та методики забезпечення інтенсивного методу викладання іноземною мовою для курсанта, то акцент слід здійснювати на розвиток навичок усного мовлення та сприйняття інформації на слух. Найкраще дані навички розвиває комунікативний метод, котрий виступає фундаментальними методом дисципліни та ділить її на три принципові складові: 1. Мовний аспект (два семестри поспіль курсанти вчать розмовляти, слухати та писати іноземною мовою);

2. Військово-термінологічний курс (військовий переклад), який додатково включає в себе ознайомчий курс з військово-політичним блоком НАТО та основи ділової англійської мови. Курс триває один семестр; 3. Лінгвокраїнознавчий курс, – триває один семестр (англійською мовою вивчається країна-носіє мови: Велика Британія або США). Даний підхід успішно зреалізований в Академії сухопутних військ із залученням відповідного методичного забезпечення. Отже, інтенсивний метод навчання курсантів при загальному навантаженні 300 аудиторних годин слід вважати найефективнішим способом вивчення іноземної мови, який дозволить отримати випускника військового закладу на рівні мовної компетенції СМР 2 (стандартизований мовленнєвий рівень “функціональний” за класифікацією НАТО). Весь обсяг часу розподілити на 4, 5, 6, 7 семестр навчання (2, 3, 4-й курси) у відповідності до навчальних планів кожної спеціальності.

ПРОБЛЕМИ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ ВІЙСЬКОВОЇ ТЕРМІНОЛОГІЧНОЇ ЛЕКСИКИ

І.М. Ребрій; Н.В. Лебошина; А.Ю. Брацлавська

Харківський університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба

Оволодіння термінологічною складовою мовної компетенції – невід’ємна частина іншомовної підготовки майбутніх офіцерів, оскільки терміни вважаються шаром важкої для засвоєння лексики, становлять суттєву складову науково-технічних текстів та викликають значні труднощі при перекладі через неоднозначність, відсутність перекладних відповідників та національну варіативність термінів. Терміни – це слова або словосполучення професійного мовлення як «готові» одиниці номінації для точного та розгорнутого вираження професійних та наукових понять, їм притаманні стійкий характер валентності, сталість лексичних та граматичних складових. При навчанні термінів слід виходити з принципів контекстуальності, ідіоматичності засвоєння, асоціації. При вивченні терміносистеми відбувається активізація всіх асоціативних зв’язків на рівні лексичних компонентів, їхньої кількості, звичного порядку цих компонентів, видів граматичного зв’язку. Процес оволодіння термінологічними одиницями слід розглядати як «стан потоку, постійного руху» за принципом «нарощування», проте далеко не завжди «лінійного», оскільки вони можуть забуватися без повторення, тому невід’ємною частиною процесу навчання термінологічної системи є повторення, яке слід проводити цілеспрямовано з дедалі більшими інтервалами. Контроль також є органічною складовою навчального процесу для перевірки успішності застосування курсантами здобутих знань, навичок та вмінь для вирішення конкретних практичних задач.

ЛІНГВОДИДАКТИЧНІ АСПЕКТИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ДЛЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЦІЛЕЙ

Т.М. Артеменко, к.філол.н., доц.; І.П. Липко, к.філол.н., доц.

НУ «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»

При розробці лінгвометодичних концепцій багато уваги приділяється створенню підручників та посібників нового типу. Викладачами кафедри університету проводиться робота по створенню посібника, який буде включати в себе учбовий термінологічний словник, систему тренувальних вправ і завдань, які спрямовані на навчання усіх видів мовленнєвої діяльності на матеріали мови спеціальності. Також посібник може містити рекомендації з читання абревіатур, ключі до найбільш складних вправ і завдань. Особлива увага при роботі над мовою повинна бути спря-

мована на виконання тих вправ, які орієнтовані на правильне формування у студентів логіко-понятійної бази майбутньої спеціальності засобами мови, яка вивчається. Як відомо, підручники і навчальні посібники для немовних вузів є основним засобом навчання, і оволодіння мовними і мовленнєвими навичками безпосередньо залежить від їх змісту. Структура і зміст підручника повинні відповідати вимогам, які пред'явлені програмою структури і змісту аудиторних занять. Також підручник повинен включати завдання, спрямовані на оволодіння мовленнєвими навичками. Бажано, щоб у сучасному підручнику переважали творчі завдання, які спрямовані на навчання професійно-орієнтованого мовленнєвого спілкування, на проведення ролевих і ділових ігор, на розвиток індивідуальної творчої мовленнєвої діяльності. Філософія підручника повинна бути змінена і передбачати розвиток відношень партнерства, а на рівні породження і рішення задач – співробітництво (Михайлов).

СУЧАСНІ ВИМОГИ ДО КОНТРОЛЮ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ З ІНОЗЕМНИХ МОВ У ВВНЗ

О.П. Кальнік, к.пед.н.

Військовий інститут телекомунікацій та інформатизації Національного технічного університету України “Київський політехнічний інститут”

У працях вітчизняних і зарубіжних дослідників наголошується на існуванні впливу контролю навчальних досягнень на навчальний процес. Цей вплив може бути як позитивним, так і негативним, що значною мірою залежить від організації контролю. Позитивний вплив контролю на курсантів забезпечує підвищення рівня навченості, мотивації і пізнавальної активності. Негативний вплив контролю призводить до підвищення рівня тривожності, виникнення емоційної напруги, психологічного дискомфорту. Існуючій моделі організації контролю навчальних досягнень курсантів вітчизняних ВВНЗ з іноземних мов, поряд з позитивними моментами, властиві істотні недоліки, що спричиняють негативний вплив на навчально-пізнавальну діяльність курсантів. Негативний вплив тестів із завданнями закритого типу, які набули поширення у освітніх системах західних країн, зумовлює відхід від тих типів вимірювання, в основу яких покладено психометрію, теорію тестів і перехід до педагогічного оцінювання, що дозволяє оцінювати не тільки правильність одержаної відповіді, але й способи рішення, логіку міркувань, обґрунтованість думок і багато інших навчальних умінь. Заслужовує на увагу досвід застосування у навчальному процесі методів оцінки динаміки індивідуальних досягнень курсантів (навчальне портфоліо). Зміщення акценту на самостійну роботу курсантів у зв'язку з приєднанням України до Болонської декларації зумовлює актуальність досвіду організації контролю самостійної роботи курсантів за допомогою навчальних проєктів.

ФОРМУВАННЯ ВМІНЬ І НАВИЧОК САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ КУРСАНТІВ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Т.О. Брик, к.пед.н.; О.С. Петренко

Харківський університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба

Процес формування вмінь і навичок самостійної роботи курсантів при вивченні іноземної мови є актуальною проблемою при підготовці військових фахівців. Самостійний підхід курсантів до вирішення навчально-пізнавальних завдань визначається, насамперед, наявністю завдання, а також умінням викладача іноземної мови запропонувати навчальне завдання в такій формі, щоб воно викликало в них напружену робо-

ту думки, бажання досягнути мети, перебороти певні труднощі при його виконанні. Важливою ознакою самостійної роботи є здійснення курсантами планування та організації роботи, самоконтролю та способів корекції своїх дій. Навички самостійної роботи з підручниками, словниками та граматичними довідниками широко використовуються курсантами на протязі всього навчання. Якщо розглядати більш детально самостійне отримання знань та вмінь за допомогою підручника, то можна виділити такі напрямки самостійної роботи: самостійне вивчення навчального матеріалу, визначення необхідної інформації для якісної підготовки до заняття, робота з довідниками та англomовними Інтернет-ресурсами. Кожне вміння інтенсивно та ефективно формується тільки тоді, коли воно застосовується систематично. Отже, для ефективного виконання самостійної роботи з іноземної мови, необхідно чітко визначити її завдання, раціонально спланувати її виконання з урахуванням індивідуальних особливостей майбутніх офіцерів.

ІНТЕНСИФІКАЦІЯ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИМ МОВАМ У ВИЩОМУ ВІЙСЬКОВОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ ЗА ДОПОМОГОЮ МУЛЬТИМЕДІЙНОГО ПІДХОДУ

О.О. Савченко, к.філос.н.; І.В. Шутенко

Харківський університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба

В основі процесу навчання за інтенсивним методом лежить спілкування іноземною мовою, яке виступає одночасно метою навчання, основним засобом та умовою його досягнення. При цьому, сучасну модель інтенсивного комунікативного навчання і засвоєння іноземної мови неможливо уявити без використання мультимедійних технологій навчання. Доповідь розглядає використання мультимедійних технологій при впровадженні треступеневого циклу навчання іноземним мовам в межах комунікативного методу, орієнтованого на виконання завдань за ситуативними моделями (Task-Based Communicative Method). Три етапи циклу роботи за цим методом задають стандартну схему поступової реалізації творчих проєктів, що дозволяє більш успішно вирішувати навчальні завдання. У доповіді подано результати дослідження проблем формування іншомовної компетенції курсантів ВВНЗ і шляхів інтенсифікації навчання іноземним мовам за допомогою мультимедійних технологій. Прикладним результатом роботи є визначені методи та прийоми інтенсифікації навчання іноземним мовам курсантів ВВНЗ засобами мультимедіа. Визначений комплекс взаємопов'язаних за дидактичними завданнями різних видів змістовної навчальної інформації та комунікативних умінь, що можуть бути набутими за допомогою мультимедійних технологій, дозволяє показати актуальність застосування запропонованого підходу, а також визначити напрямки подальших досліджень.

ОЦІНЮВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ОСОБОВОГО СКЛАДУ ВМС ЗС УКРАЇНИ

Р.В. Кіра, к.пед.н., доц.

Академія військово-морських сил імені П.С. Нахімова

Зростання ролі мовної підготовки у загальній системі підготовки особового складу Збройних Сил та підвищення вимог до неї визначаються поглибленням стратегічного партнерства України з НАТО, її активною участю у міжнародних зусиллях, спрямованих на подолання загроз миру і безпеці у світі та процес реформування Збройних Сил України, в якому важливе місце відводиться вищим військовим навчальним закладам. Оскільки одним із актуальних питань сьогодення є удосконалення мовної підготовки військових фахівців у ВВНЗ та приведення сис-

теми оцінювання рівнів володіння іноземною мовою у відповідності зі «СТАНАГ-6001», у доповіді розкрито питання ступеневої системи англійської підготовки військових фахівців ВМС України, місце та роль в ній Академії ВМС ім. П.С. Нахімова, обґрунтовано методику оцінювання іншомовної комунікативної компетенції з продуктивних видів мовленнєвої діяльності особового складу ВМС ЗС України відповідно до рівня СМР 1, 2, 3 та перехідних рівнів з урахуванням видової специфіки мовної підготовки. На сьогодні практична система контролю потребує обмеження кількості можливих категорій до прийнятого мовленнєвого рівня. Беручи до уваги лінгвістичні і прагматичні компетенції, які розглядаються як якісний аспект комунікації, релевантний для контролю продуктивних видів мовленнєвої діяльності, у доповіді запропоновано ілюстративні таблиці основних базових критеріїв оцінювання рівнів іншомовної комунікативної компетенції.

НЕОБХІДНІСТЬ ВТІЛЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ТЕОРІЇ КОНСТРУКТИВІЗМУ У НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

*В.Б. Коновалова, к.пед.н., доц.; Н.В. Лутай
Національний технічний університет "ХПІ"*

Сьогодення вимагає від майбутніх фахівців знання англійської мови як однієї з найважливіших умов повноцінного спілкування. Все більшу значущість набувають не тільки навички вільного володіння іноземною мовою, але і вміння швидко та якісно перекладати з української мови на англійську та навпаки. Тому, аналізуючи комплекси психолого-педагогічних прийомів, що застосовуються викладачем у ВНЗ, вчені зазначають, що велику роль на заняттях з іноземної мови відіграють прийоми, що діють на емоційно-вольову та інтелектуальну сферу. А це допомагає досягненню активно-зацікавленого відношення студентів до процесу навчання, тобто до виникнення в них позитивної мотивації. Дуже важливим є бажання і вміння викладача звернутися до педагогічної теорії конструктивізму, що передбачає необхідність прояву активності в процесі засвоєння знань. Сутність цієї теорії полягає в тому, що засвоїти матеріал, зрозуміти значення можна лише через призму власного "я", через потік індивідуальної свідомості. Вміння викладача іноземної мови організувати роботу в малих групах дає можливість, у залежності від індивідуальних особливостей студентів, від рівня сформованості у них тих чи інших навичок, стимулювати їх зацікавленість, спонукати до навчальної діяльності, активно використовувати потенціал міжособистісного контакту, застосовуючи елементи взаєморозуміння чи дискусивності. Таким чином, з точки зору навчальної ефективності, конструктивізм вимагає від викладача вищої школи бути уважним консультантом, допомагати студентам опанувати когнітивні стратегії, організувати інформацію навколо великих ідей, які стимулюють інтерес, допомагати студентам розвивати власне бачення, інтуїцію, розуміння зв'язку із попередніми знаннями та досвідом.

РОЗВИТОК ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯ ЯК МЕТА НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНІЙ МОВИ У ВВНЗ

*О.В. Карпенко, к.т.н., доц.; Н.Ч. Литвиненко
Харківський університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба*

Основною метою навчання іноземній мові в сучасному ВВНЗ є розвиток здатності військовослужбовця використовувати іноземну мову як засіб спілкування, бажання брати участь у комунікації мовою, яку він вивчає, самостійно вдосконалюватися в іншомовній діяльності. Практичний результат навченості іноземній мові,

насамперед, досягається в процесі особистісно-комунікативного навчання, що передбачає також рішення завдань, пов'язаних з утворенням і розвитком індивідуальної мовної компетенції військовослужбовця. Кінцеві цілі навчання, диференціюючись у вигляді конкретних поетапних завдань, приймаються до уваги на протязі всього терміну навчання. Протягом усього періоду навчання іноземній мові формується й комунікативна компетенція військовослужбовця, яка складається з лінгвістичної, соціолінгвістичної, дискурсивної, стратегічної та соціокультурної компетенції. Індивідуально-комунікативне навчання містить у собі не тільки мовну спрямованість навчання, але й індивідуалізацію навчання, принципи функціональності, ситуативності, новизни. На формування іноземної комунікативної компетенції впливає багато факторів. Велике значення в процесі навчання іноземній мові відіграє комунікативна мотивація. Поряд з комунікативною мотивацією успішному формуванню комунікативної компетенції сприяє інтенсифікація навчального процесу. Таким чином, впровадження в практику навчання іноземним мовам комунікативно-орієнтованого підходу сприяє досягненню основної мети викладання іноземної мови у ВВНЗ.

ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ ВИКЛАДАННЯ ВІЙСЬКОВОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ У ВВНЗ

Ю.Б. Бандура; Т.І. Голуб

Національний університет оборони України

Засвоєння військовослужбовцями фахової військової термінології є запорукою успішного професійно спрямованого навчання іноземної мови. Володіння викладачем спеціальними методичними знаннями та відповідними вміннями, які б дозволили ефективно проводити навчальні заняття з військової термінології, є одним з шляхів покращення якості її викладання. При вивченні військової термінології на практичних заняттях з англійської мови рекомендовано застосовувати такі види вправ: прави з опорою на зображення, вправи на вибірку/ознайомлювальне читання, скласти значення нового слова з поданих слів, вставити замість пропусків слова відповідно до змісту. Використання у навчальному процесі новин, стрічок з військової тематики, автентичного військового відео сприяє підвищенню зовнішньої та внутрішньої мотивації військовослужбовців. Необхідно приділити особливу увагу впровадженню Інтернету та його ресурсів у навчальний процес та використання для підбору додаткових матеріалів та підготовки викладача до заняття. Запропоновані методичні прийоми та форми роботи на заняттях з англійської мови для навчання військовослужбовців військової термінологічної лексики забезпечать якісну підготовку військовослужбовців до критичного осмислення і творчого застосування отриманої інформації, а також дозволить актуалізувати засвоєну термінологічну лексику у професійно орієнтованому спілкуванні іноземною мовою.

УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНИХ УМІНЬ І НАВИЧОК ВИКЛАДАЧА ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ПРОЦЕСІ САМООСВІТИ

Л.В. Белкіна; Н.Ю. Краснощок

Харківський гуманітарно-педагогічний інститут

Сучасний стан суспільства вимагає підвищення якості підготовки викладачів іноземної мови (ІМ), удосконалення їх фахових умінь, активної участі в навчально-виховному процесі. Удосконалення професійності викладача ІМ має здійснюватися на основі найновіших технологій, методик, використання набутого вітчизняного та зарубіжного досвіду. Умовами успішної організації самостійної роботи є усвідом-

лення вчителями необхідності систематичного поповнення своїх знань, досягнення чітко сформульованої мети самоосвіти, правильний вибір матеріалу для самостійного вивчення, наявність творчого ставлення до матеріалу, забезпечення умов для систематичного застосування педагогами самостійно набутих знань, розуміння особистої й суспільної значущості самоосвітньої роботи й використання педагогічних знань у процесі практичної діяльності. Формування у вчителів потреби в педагогічній самоосвіті нерозривно пов'язане з виробленням у них певної системи вмінь, необхідних для здійснення цілеспрямованої самоосвітньої діяльності зокрема вміння самостійно орієнтуватися у педагогічній літературі. У сучасних умовах велику роль відіграє вміння вчителя ІМ використовувати у своїй роботі Інтернет, використання якого має чимало переваг перед традиційними формами професійного самовдосконалення вчителів іноземної мови. Таким чином, методика самоосвітньої діяльності вчителів ІМ охоплює широке коло питань, поетапне й послідовне розв'язання яких дозволить їм забезпечити раціональну організацію самостійної роботи з удосконалення власної професійної майстерності.

ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ФОРМУВАННЯ МОРАЛЬНОЇ ПОЗИЦІЇ КУРСАНТІВ ВВЗ

Л.В. Вельможна

Академія внутрішніх військ МВС України

Одним з найважливіших завдань викладачів ВВЗ є не тільки навчальна діяльність а і формування моральної позиції майбутнього офіцера. Аналіз психолого-педагогічної літератури показує, що навчальна діяльність має велике значення на всіх вікових етапах. Моральне виховання доцільно здійснювати не лише у чітко відведений час, а також протягом навчальної діяльності. Одне із завдань виховання – правильно організувати діяльність курсанта. У діяльності формуються моральні якості, а ставлення може впливати на зміну цілей і мотивів діяльності, що в свою чергу впливає на засвоєння моральних норм і ціннісних орієнтацій. Діяльність людини виступає як критерій його морального розвитку. Формування моральної позиції курсантів невід'ємно пов'язана з професійно-моральною стійкістю. Формування професійно-моральної стійкості у майбутніх офіцерів МВС України здійснюється за таких педагогічних умов: гуманізація взаємовідносин викладацько-офіцерського складу вищого навчального закладу з курсантами; посилення спрямованості навчально-виховного процесу на розвиток моральної свідомості курсантів; створення у різних видах навчальної та професійної діяльності ситуацій, які вимагають від курсантів напруження морально-вольових зусиль; розвиток у курсантів потреби та практичної готовності до морально-вольового самовдосконалення; надання завдань у котрих майбутні офіцери матимуть можливість проявити себе.

ПРАГМАТИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ

Г.В. Васильєва

Одеський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України

Загально відомий факт, що Україна знаходиться в центрі Європи, але, не зважаючи на це, європейці наполегливо вважають Україну східноєвропейською державою. Центральним для них виявляється не тільки територіальне розміщення

країни, а й інші питання, серед яких володіння іноземною мовою посідає одне з найважливіших місць, тому що з цим пов'язана можливість комунікації, можливість плідної співпраці. Коли громадяни України звертаються до продавця та вживають фрази “I want to buy...”, “Give me, please ...”, які, відносно граматики, є бездоганними, але все ж не відповідають стандартам функціонального вживання англійської мови, чи коли люди, причетні до польотів, не розуміють, що в реченні “My feet are dry” йдеться зовсім не про ноги, то на побутовому рівні це може лише викликати якість незадоволення чи комічні ситуації, а на професійному рівні призвести до непередбачених наслідків. При здійсненні комунікації суб'єкт переслідує певні прагматичні цілі. Так, наприклад, в першому випадку – це придбання необхідного товару та одержання якісних послуг, але вживання нестандартних фраз ставить під загрозу цей процес. Володіння іноземною мовою на професійному рівні вимагає формування необхідної мовної компетенції (language competence). Треба враховувати і те, що кожна підмова має свої особливі традиції, які часто не співпадають з загальною нормативною базою цієї мови, а іноді навіть знаходяться з нею в протиріччі, створюючи тим самим особливі ситуації щодо застосування стратегічної компетенції (strategic competence).

МІСЦЕ КУЛЬТУРОЗНАВСТВА У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ

*Т.Б. Лебедева; М.В. Тилічко
Академія внутрішніх військ МВС України*

Для кожної мови та культури є характерним виникнення специфічних значень – конотацій. Механізм їх виникнення пов'язаний з актуалізацією окремих аспектів значення, тобто семантичних домінант, за рахунок внутрішньої форми слова, на основі якої виникають стабільні асоціації. Закріплення асоціативних ознак у значенні слова веде до виникнення лінгвокультурних конотацій. Для вірної орієнтації у мові під час мовлення людина повинна використовувати багато додаткової інформації, яка має високий лінгвістичний статус. Саме через мову ми розуміємо ментальність людини. Особливий інтерес викликають питання національно-специфічних прототипів, категорій, культурних реалій, матеріальної сфери життя. Зміни, які відбуваються у суспільстві у повсякденному житті, у моралі, релігії, мають великий вплив на переосмислення культури. Культурознавство у викладанні іноземних мов відносно нове явище, яке передбачає науково-методичну та навчально-методичну співпрацю, пов'язану з лінгвістикою, історією, літературою, психологією. Ці факти вимагають складання нових програм з іноземної мови з врахуванням актуальних проблем культурознавчої освіти. На наших заняттях ми використовуємо новітні матеріали, які направлені на формування у тих, хто навчається, різних складових комунікативної компетенції, включаючи соціолінгвістичні та соціокультурні вміння та навички. Сьогодні такими проблемами займається нова галузь методики – комунікативне країнознавство.

НАВЧАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ЇЇ КООРДИНАЦІЯ У ВНЗ

*О.А. Кравчук; А.В. Рябова
Академія внутрішніх військ МВС України*

Необхідність побудови студентами індивідуальних траєкторій професійної підготовки, зокрема впровадження за кредитно-модульною системою індивідуальних навчальних планів для здобуття кваліфікацій бакалавра та магістра, зумовлює те, що співпраця між викладачами та студентами набуває нових ознак, які можна інтегру-

вати поняттям «координація навчальної діяльності». Аналогічно вимогам ECTS та з огляду на особливості вітчизняної КМСОНП вбачається за доцільне під час упровадження вищим навчальним закладом власної кредитно-модульної системи забезпечити відповідну координацію навчальної діяльності студентів, визначивши роль і функції: координатора КМСОНП від закладу освіти, координаторів КМСОНП від факультету або навчального інституту та кураторів програм підготовки (кураторів КМСОНП на спеціальностях). Варто зазначити, що Тимчасове положення про організацію навчального процесу в кредитно-модульній системі підготовки фахівців не виокремлює функції координаторів від закладу освіти та від факультету – визначаються лише головне завдання, умови призначення, обов'язки та права куратора. За нашою думкою, саме координатори від факультету мають сприяти тому, щоб студенти, які від'їжджають, досягли успіхів у закордонних закладах шляхом підтримання з ними постійного контакту, а також забезпечити належний прийом та консультації студентам, що прибули на навчання до даного ВНЗ.

ДО ПРОБЛЕМИ ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДА ПРОЕКТІВ НА ЗАНЯТТЯХ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ

*Л.К. Стрілець; С.М. Кумпан
Академія внутрішніх військ МВС України*

Метод проектів вже давно успішно працює в середній школі, але в навчанні майбутніх спеціалістів він має ще великий нереалізований потенціал. Метод проектів орієнтується на самостійну діяльність студентів, розвиток навичок автономного навчання, критичного мислення та розкриття творчого потенціалу – все це важливі складові навчального процесу вищої школи. Проектна методика має очевидні переваги. В ході роботи над проектом студенти активно використовують всі чотири види мовної діяльності – вони спілкуються, слухають один одного, роблять нотатки, та читають нотатки, чи ту інформацію, яку вони планують використати у своєму проекті. Результатом проекту може бути рекламний проспект чи рекламна листівка (студенти-менеджери), таблиця чи схема (курсанти), усна презентація. Важливо практичне застосування результатів роботи студентів на уроці, від демонстрації проекту іншим групам у якості наочності до виступу на студентській конференції. Метод проектів одночасно розкриває індивідуальні можливості студентів і навчає як працювати в команді. Метод проектів в вищому навчальному закладі дозволяє залучати студентів до активної роботи вже на етапі планування специфікацій самого проекту, а саме вибір теми, короткий опис проекту, час на виконання завдання, очікувані практичні результати кожного завдання – все це можуть виконувати групи одна для іншої.

РОЗВИТОК КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЧЕРЕЗ ВИКОРИСТАННЯ ПРОФЕСІЙНО-СПРЯМОВАНИХ МОВНИХ СИТУАЦІЙ

*С.А. Лотошнікова; Я.С. Камишнікова
Академія внутрішніх військ МВС України*

Однією із особливостей викладання іноземної мови у вищих навчальних закладах є те, що необхідно розвивати у тих, хто навчається, здатність здійснювати мовну комунікацію саме у фахових ситуаціях. Моделювання професійно-спрямованих ситуацій має деякі особливості. Перш за все вони мають викликати у

тих, хто навчається, професійний інтерес, і в той же час сприяти розвитку комунікативних здібностей спілкування іноземною мовою. Основу мовленнєвої ситуації становить певна проблема, що відображається в комунікативному завданні, яке, у свою чергу, дає змогу ефективно скеровувати мовленнєву поведінку студентів для досягнення мети спілкування. Викладач пропонує студентам розв'язати певну професійну проблему та одночасно вимагає вдалого використання певних мовленнєвих структур. Професійно-спрямовані комунікативні ситуації доцільно використовувати під час таких методичних прийомів викладання іноземної мови як ділова гра або семінар-дискусія. Ділова гра має стимулювати інтерес до предмету, підвищувати мотивацію студентів, активізувати потребу спілкування один з одним. Вдало підібрані мовні ситуації сприяють досягненню основної мети – здійсненню комунікації. Під час рольової гри навіть невпевнені у собі студенти можуть проявити себе. Під час семінару-дискусії викладач відкрито обговорює разом із студентами ситуацію, пропонує рішення, вислуховує їх точки зору, що зміцнює дух співробітництва і взаємодопомоги між студентами.

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ НОВЫХ ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ОБУЧЕНИИ ИНОСТРАННЫМ ЯЗЫКОМ

Ж.В. Петрушенко; О.Н. Куценко; И.Г. Григорова

Харьковский университет Воздушных Сил имени Ивана Кожедуба

Глобальная сеть Интернет создаёт условия для получения любой информации, находящейся в любой точке земного шара, но нельзя и злоупотреблять компьютеризацией. Необходимо помнить, что учебная компьютерная технология целесообразна, если она позволяет получить такие результаты обучения, какие нельзя получить без ее применения. Цель обучения иностранному языку – это коммуникативная деятельность учащихся, то есть практическое владение иностранным языком, а также воспитание личности, способной к образованию и самообразованию. Задачи учителя – активизировать деятельность каждого учащегося в процессе обучения, создать ситуации для их творческой активности. Использование современных средств позволяют решать эти задачи. Участие в разнообразных международных программах предполагают не только высокий уровень владения иностранным языком, но и определенные особенности личности: коммуникативность, отсутствие языкового барьера, знание норм международного этикета, широкий кругозор. Для достижения всех перечисленных целей эффективную помощь учителю оказывает использование ресурсов Интернет в обучении иностранным языкам. Компьютер дает возможность индивидуализации процесса обучения. Именно компьютерное обучение несет в себе огромный мотивационный потенциал и соответствует принципам индивидуализации обучения.

ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ ТЕМАТИЧНИХ ДОПОВІДЕЙ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Т.В. Балабуха

Харківський університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба

В процесі навчання українських військовослужбовців іноземним мовам необхідно враховувати те, що основними складовими процесу навчання є не тільки діяльність тих, хто навчає, але й тих, кого навчають. На початку навчання зазвичай з'ясовується рівень знань іноземної мови тих, хто вступив до ВНЗ. За резуль-

татами тестувань курсантів ділять на групи згідно з їх початковим рівнем. В подальшому викладачі користуються принципом “від простого до складного”, посиленості засвоєння навчального матеріалу та системності організації навчального процесу. На сучасному етапі розвитку збройних – сил до викладачів іноземних мов висуваються такі вимоги, які допомагають впроваджувати в методику викладання принципи більш ефективного розкриття потенціалу курсантів, підвищенню мотивації до вивчення іноземних мов, активації їх пізнавальної діяльності. Крім того, іноземна мова як навчальна дисципліна сприяє розвитку особистих якостей курсантів. На заняттях використовуються країнознавчі матеріали, матеріали, що містять зразки літератури та культури країни, мова якої вивчається. Курсанти вивчають граматичний та лексичний матеріал, передбачений робочою програмою, що допомагає їм висловлювати свої думки та будувати граматичні конструкції. Як вид самостійної роботи курсантів пропонується 1-2 рази за семестр підготувати доповідь на країнознавчі, професійні та інші теми. Це є одним із способів активізувати пізнавальну діяльність та інтенсифікацію навчання, викликати цікавість, розвиває вміння виступати перед аудиторією, що є дуже корисним для майбутніх офіцерів.

ПРОБЛЕМЫ ПРЕПОДАВАНИЯ АВИАЦИОННОГО АНГЛИЙСКОГО

Е.Ю. Дорош

Харьковский университет Воздушных Сил имени Ивана Кожедуба

В этом месяце во всех 190 государствах, входящих в Международную организацию гражданской авиации (ИКАО), вступают в силу повышенные требования к владению английским языком пилотами и авиадиспетчерами. С какими же проблемами и трудностями сталкивается преподаватель авиационного английского? Во-первых, отменены вступительные экзамены по английскому языку, что не позволяет проводить профотбор на самом раннем этапе. Во-вторых, проблема в подготовке самих преподавателей. Нужен совершенно новый подход к обучению, нужны книги по методике преподавания фразеологии радиообмена, чтобы был единый подход при ознакомлении с программными темами и отработке фразеологии, чтобы исключить двусмысленность, чтобы была полная ясность в отношении тех или иных понятий. В-третьих, методы преподавания. Преподаватели пытаются отрабатывать различные грамматические формы на стандартных фразах, имеющих, как правило, только одну грамматическую форму. В результате как преподаватели, так и слушатели довольно смутно представляют, какая фразеология действительно рекомендована ИКАО, а какая – не имеет с ней ничего общего. В-четвертых, практически нет учебных пособий по авиационному английскому. Мы испытываем недостаток в документах ИКАО, пленках с записью реального радиообмена, других методических материалах, компьютерных обучающих программах; иностранная литература по вопросам радиообмена отсутствует практически полностью.

РАЗВИТИЕ ПОЛИКУЛЬТУРНОГО МИРОВОЗЗРЕНИЯ КУРСАНТОВ В ПРОЦЕССЕ ИЗУЧЕНИЯ ИНОСТРАННОГО ЯЗЫКА

Е.Н. Зеленская; В.А. Величко; Л.А. Фадеева

Харьковский университет Воздушных Сил имени Ивана Кожедуба

Реалии начала XXI века определили новые требования к проектированию целей, содержания и технологий поликультурного образования в военном вузе. В контексте поликультурного образования акценты смещаются на этнические и

культурные ценности, на межкультурные и межэтнические коммуникации, на социокультурную мобильность и гибкость, на культурную идентификацию и национальное согласие. В Украине в последние годы в курсантской среде наблюдается тенденция к ухудшению межличностных отношений, обостренных межнациональными и межконфессиональными конфликтами, и даже конфликтами на расовой почве. На современной стадии расизма, этнической дискриминации, дискриминации граждан с ограниченными возможностями в Украине целью военного образования должна быть педагогическая фасилитация перехода обучающихся от знаний и понимания к активной деятельности: от понимания равенства культур к деятельности, направленной на разрешение существующих культурных конфликтов, минимизацию культурной дискриминации, культурной агрессии и культурного вандализма. Это предполагает включение культур различных этнических, расовых, социальных, религиозных, гендерных и других групп в учебные программы по иностранному языку. В связи с этим особую значимость приобретает актуализация сущности таких понятий как гуманистическое мировоззрение и гуманность.

ФОРМИРОВАНИЕ УМЕНИЯ ЧИТАТЬ ТЕКСТ В РЕЖИМЕ ПРОСМОТРА

О.В. Кондра; О.Н. Слесарева

Харьковский университет Воздушных Сил имени Ивана Кожедуба

Получение информации посредством чтения литературы на иностранном языке является одним из важнейших путей приобретения и пополнения знаний. Решить задачу оперативной и разносторонней обработки печатного материала в ограниченные сроки позволяет владение видами так называемого «быстрого» чтения, в частности, просмотрным чтением, которое предполагает получение лишь общего представления о печатном материале, что помогает выделять из большой массы печатной информации нужный объект для чтения. Для того, чтобы чтение в режиме просмотра было активным и динамичным процессом, необходимо сформировать у обучаемых такие технические навыки чтения, как: навык преимущественно зрительного восприятия текста; навык узнавания по минимально достаточному сигналу – букве, слогу, слову; навык одномоментного восприятия обширной информации; навык максимально быстрого переключения с одного смыслового отрезка текста на другой. Кроме того, необходимо сформировать умения, связанные с пониманием и осмыслением содержания текста. К ним относятся: умение предвосхитить тематику текста по заголовку, подзаголовку, иллюстрации; умение, просмотрев текст, сказать, какова его тема и основная мысль.

ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ПРОФЕСІЙНО-СПРЯМОВАНОГО ДІАЛОГІЧНОГО СПІЛКУВАННЯ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В ВНЗ

І.І. Романченко

Харківський університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба

Найважливішим напрямом підготовки військових фахівців під час навчання іноземної мови в військових вузах є формування навичок та вмінь професійно спрямованого діалогічного спілкування, тобто такого спілкування, яке може виникнути при безпосередньому контакті з військовослужбовцями інших країн. Мета, що стоїть перед викладачем іноземної мови, – навчити курсантів здійснювати радіообмін англійською мовою між екіпажем повітряного судна і органами УВС.

Отже, підсумком навчання курсантів іноземної мови можна вважати оволодіння ними навичок ведення радіообміну, який є не що інше, як діалог між диспетчером і пілотом. Тому завдання навчання діалогічної мови присутнє на кожному занятті, починаючи із вступного курсу. У доповіді розглядаються три різних підходи до визначення ролі і місця діалогу в навчанні іноземної мови. По-перше, діалог розглядається як засіб засвоєння іноземної мови (мовного матеріалу). По-друге, він може вважатися формою організації всього навчального процесу при навчанні іноземної мови. По-третє, – це один з видів мовленнєвої діяльності, яким треба оволодіти в процесі навчання. Роль діалогу в засвоєнні мовного матеріалу велика, і це потрібно враховувати при організації та плануванні занять. Проте у військовому вузі зручніше розглядати діалог як один з видів мовленнєвої діяльності, яким потрібно оволодіти в процесі вивчення іноземної мови. Ми навчаємо курсантів всім видам мовної діяльності: говорінню, читанню, аудіюванню, письму.

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ КУРСАНТІВ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Н.Ч. Литвиненко; Л.В. Григор'єва

Харківський університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба

В умовах реформування освіти питання підвищення якості контролю навчальної діяльності курсантів вищих військових навчальних закладів залишається недостатньо вивченим. Вирішенню даної проблеми в значній мірі сприяє впровадження тестування для моніторингу навчальних досягнень. Процес навчання у ВВНЗ має комунікативну направленість, яка передбачає володіння іноземною мовою як засобом спілкування. Тому тестування усного мовлення набуває першорядного значення та відповідає принципу комунікативного навчання. Метою багатьох робіт вітчизняних та зарубіжних вчених є теоретичне обґрунтування педагогічних умов та методичній організації впровадження тестового контролю комунікативної компетенції (далі – КК) курсантів в процесі навчання іноземній мові. Тестовий контроль знань в процесі навчання іноземній мові в ВВНЗ буде ефективним та буде сприяти підвищенню якості навчально-пізнавальної діяльності курсантів при виконанні наступних педагогічних умов: послідовного та систематичного впровадження тестування чотирьох видів мовленнєвої діяльності в навчальний процес з урахуванням рівня КК курсантів; професійної спрямованості тестових завдань, методичної готовності викладача до впровадження тестування; використання різних видів лінгводидактичних тестів для перевірки знань курсантів з іноземної мови; впровадження тесту КК в усному мовленні; будівництва постійного зворотного зв'язку між суб'єктами тестування, урахування психологічної готовності курсантів до тестового контролю. Вдосконалення системи оцінювання знань курсантів підвищить ефективність контролю їхньої навчально-пізнавальної діяльності та якість підготовки з іноземної мови – важливої складової професійного становлення майбутніх військових фахівців.

ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД В ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ВВНЗ

К.В. Місайлова; В.В. Онищенко

Харківський університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба

Особистісно-орієнтований підхід є одним з найбільш ефективних засобів розвитку і формування навичок іншомовного спілкування. Актуальність даної проблеми

полягає в тому, що в процесі навчання іноземній мові необхідно враховувати індивідуальні здібності кожного військовослужбовця. Ознаками особистісно-орієнтованого навчання у вищих військових навчальних закладах освіти є: зосередження на потребах особистості військовослужбовця, надання пріоритету його індивідуальності, самоцінності; актуалізація проблеми особистісного зростання; стимулювання розвитку й саморозвитку військовослужбовця. У сучасному розумінні особистісно-орієнтований підхід в освіті передбачає створення для військовослужбовця таких умов, у яких він знаходився б не в ролі виконавця або спостерігача, а був би повноправним автором своєї життєвої позиції, відповідальним за власні вчинки. Мета особистісно-орієнтованої освіти полягає у створенні оптимальних умов для розвитку й становлення особистості як суб'єкта діяльності та суспільних відносин, яка будує свою діяльність і стосунки відповідно до стійкої ієрархічної системи гуманістичних і буттєвих особистісних цінностей. Якщо порівняти особистісно-орієнтований підхід до навчання з традиційним, то слід підкреслити плюси особистісно-орієнтованого підходу, а саме: спрямованість на майбутнє, зорієнтованість на конкретну особистість, забезпечення його якомога ефективного й кориснішого існування у суспільстві, можливість застосування здобутих знань на практиці, у власному досвіді.

НОМІНАЛІЗАЦІЯ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ В АСПЕКТІ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ВВНЗ

О.О. Піддубна

Харківський університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба

Актуальність вивчення граматики в аспекті викладання іноземної мови у ВВНЗ обумовлено активним функціонуванням іменних структур, особливо фразового присудка типу *to come to a conclusion, to take a decision* у мовленні військовослужбовців. Номіналізація – це процес розширення вживання іменників, прикметників та їх еквівалентів за рахунок зменшення частоти вживання дієслів, дієслівних словосполучень та прислівників. Тенденція до номіналізації яскраво виражена та має виняткову значущість в англійській мові. Її пов'язують з аналітизмом англійської мовної системи. Номіналізовані конструкції пронизують увесь стрій англійської мови, включаються у структуру речення у позиції підмета, присудка, додатка або обставини, а також функціонують у статусі самостійних речень. В англійській мові номіналізовані структури служать засобом передачі цілого ряду лексичних і граматичних значень. Однак номіналізація не призводить до повного витіснення неіменних структур іменними. Вони співіснують у мові, розширюючи її синтаксичні ресурси. Вибір іменної або дієслівної конструкції для передачі того або іншого значення, насамперед, диктується комунікативною інтенцією мовця. У переважному вживанні імені, а не дієслова, у цілому ряді випадків криється потенційна можливість іменної структури передати більш повну й детальну характеристику дії. Також слід наголосити на тому, що номіналізовані структури виключають необхідність уживання громіздких підрядних речень, що сприяє компактності англійського речення, лаконічності висловлювання, мовній економії взагалі. Важливість вивчення номіналізації в аспекті викладання іноземної мови у ВВНЗ важко переоцінити, оскільки від ступеня володіння такими граматичними структурами багато в чому залежатиме, наскільки сучасно й ідіоматично звучатиме ваше англійське мовлення.